

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Teknik- og Miljøforvaltningen november 2011

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Indholdsfortegnelse

Klimakommune	3
Praktisk miljøledelse i Vej & Park	4
Omfattede aktiviteter	5
Miljøpolitik for driftsenhederne	6
Væsentlige miljøpåvirkninger	6
Ressourceforbrug i bygninger	7
Brændstofforbrug.....	7
CO2 udledning fra brændstof, el og vame.....	8
Vandforbrug	9
Saltforbrug i vintertjenesten	9
Kemikalier i værksteder	9
Gift og kunstgødning i de grønne områder.....	10
Miljømålsætninger	11
Miljøhandleplan	11
Ressourceforbrug i egne bygninger	12
Brændstofforbrug i egne drift.....	12
Kemikalier i værksteder	12
Tværgående initiativer - praktisk miljøledelse	12
Saltforbrug i vintertjenesten	13
Gift og kunstgødning i de grønne områder.....	13
Praktisk miljøledelse fremover	14

Klima- og miljøredegørelse for Vej & Park

Klimakommune

Helhedsplanen for Jammerbugt Kommune har siden 2009 sat fokus på Agenda 21 og klima med hovedvægt på kommunens egne aktiviteter. Dette er kommet til udtryk i en overordnet handlingsplan for Agenda 21 og klima, der sætter fokus på indførelse af praktisk miljøledelse. Praktisk miljøledelsesigter mod at styrke det systematiske miljø- og klimaarbejde i organisationen.

Første runde på institutionerne blev gennemført i 2010, hvilket i 2011 blev fulgt op af en anden runde på driftsenhederne. Anden runde er gennemført som et fælles workshop-forløb for driftsenhederne Vej & Park og Forsyning/Genbrugspladser med fokus på praktisk miljøledelse.

Denne redegørelse sammenfatter status og handleplan indenfor Vej & Park på miljø- og klimaområdet. Redegørelsen vil fremover blive opdateret årligt for at sikre en fortsat opfølgning og udvikling af området.

Jammerbugt Kommune valgte i oktober 2009 at indgå en klimaaf tale med Danmarks Naturfredningsforening om at mindske kommunens CO₂-udslip med 2 % om året indtil 2025. På den baggrund udarbejdes hvert år indtil 2025 et samlet CO₂-regnskab for driften af Jammerbugt Kommune. Klima- og miljøredegørelsen understøtter en effektiv rapportering på området og anviser projekter, der bidrager til at nå de opstillede klimamål.

I SAMARBEJDE MED DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

KLIMAKOMMUNE

BORGMESTER-ERKLÆRING OM AT NEDBRINGE KLIMAGASUDLEDNINGERNE

Global opvarmning er en af vor tids største udfordringer. For at bekæmpe den må alle yde et bidrag til at mindske klimapåvirkningerne ved at reducere udledningen af klimagasser.

Der er ifølge FN's klimapanel behov for at reducere klimagasudledningerne med 80 % i 2050 i forhold til 1990. Vi skal handle nu og tage medansvar som kommune. Vi forpligter os derfor årligt til at nedbringe CO₂-udslippet i vores kommune og at påbegynde indsatsen allerede i 2009.

Målet i kommunen er en reduktion på 2 % om året frem til år 2025. Herefter vil kommunen se på mulighederne for at opstille et mere langsigtet mål. Målet omfatter i første omgang kun egen virksomhed, men kan udvides til senere at gælde hele kommunen som geografisk enhed.

Vi vil som klimakommune:

- Udarbejde en opgørelse over kommunens nuværende CO₂-udledning.
- Udarbejde en klimaplan, der beskriver, hvordan vi vil nå CO₂-målet samt hvilke områder, vi vil fokusere på.
- Gennemføre planen og offentliggøre en opgørelse mindst en gang årligt om reduktionen af CO₂-udledningen og vores igangværende projekter.

For Jammerbugt Kommune
Dato: 9/10-2009
Mogens Gade
Borgmester Mogens Gade

For Danmarks Naturfredningsforening
Dato:
Ella Maria Bisschop-Larsen
Præsident Ella Maria Bisschop-Larsen

Jammerbugt Kommune

Danmarks Naturfredningsforening

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Praktisk miljøledelse i Vej & Park

Indførelse af praktiske miljøledelse i driftsenhederne er blevet understøttet af 6 halvdages workshops med 11 deltagere fra:

- Vej & Park og materialegårde
- Forsyning og genbrugspladser
- Plan og Miljø, Team Miljø

De seks workshops har omfattet:

Workshop 1: Overordnet miljøgennemgang

Overblik over egne miljø- og klimapåvirkninger og gældende lov og eksterne krav på området

Workshop 2: Væsentlige miljøpåvirkninger og registreringer

Udpegning af de væsentlige miljø- og klimapåvirkninger og registreringsbehov

Workshop 3: Miljøpolitik, mål og handlingsplaner

Formulering af miljøpolitik samt mål og handlingsplaner for forbedringsprojekter

Workshop 4: Det daglige miljøarbejde

Vurdering af styringsmuligheder for miljø- og klimaforhold i det daglige arbejde

Workshop 5: Struktur på miljøarbejdet

Vurdering af behov for håndbøger og/eller overordnede procedurer inden for miljø og klima

Workshop 6: Den fremtidige proces

Fastholdelse og videreudvikling af det videre miljø- og klimaarbejde

Deltagerne fra Vej & Park har parallelt med de afholdte workshops arbejdet i en projektgruppe med henblik på at anvende de introducerede værktøjer.

Medarbejderne fra Team Miljø har deltaget i forløbet med henblik på at understøtte arbejdet i driftsenhederne.

De 6 workshops er blevet gennemført under ledelse og vejledning af en konsulent.

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Omfattede aktiviteter

Vej og Park arbejder med udgangspunkt i de 4 materielgårde Brovst, Fjerritslev, Pandrup og Aabybro.

Der arbejdes med følgende aktiviteter:

Veje, stier, fortove, pladser

Der arbejdes med renhold, kantskæring og skiltning, såvel som opretning af belægninger, opstrikning og nyanlæg m.v.

Grøfter og rabatter

Området omfatter rabatklipping, regulering, såning oprensning, spuling, samt reparation og nyanlæg

Grønne områder

I de grønne områder foretages græsklipning, beskæring, renholdelse, gødning, vanding, plantning samt ukrudtsbekæmpelse

Vejbrønde

Der arbejdes med opretning, udskiftning, spuling, slamsugning, reparation, vedligehold og nyanlæg af vejbrønde

Transportopgaver

Transportopgaverne omfatter kørsel med affald, flytte opgaver, levering, afhentning og materieltransport

Maskiner/værksted

På værkstederne arbejdes med renholdelse, reparation og service af maskiner. Hertil kommer opgaver vedr. transport og bugsering,

Strande og strandstier

Der løses opgaver vedr. renovation og renholdelse ved strandene

Naturpleje

I naturplejen arbejdes med renholdelse, klipping, beskæring, invasive arter, rydning og vedligeholdelse

Vintertjeneste

Vintertjenesten omfatter glatførebekæmpelse og snerydning, opsætning af snestokke samt tilsyn

I arbejdet med praktisk miljøledelse har Vej & Park gennemgået egne aktiviteter med henblik på at udpege væsentlige miljøpåvirkninger

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Miljøpolitik for driftsenhederne

Miljøpolitikken fastsætter de overordnede rammer og retningen for miljøarbejdet. Vej & Park tilslutter sig den fælles miljøpolitik for driftsenhederne i Jammerbugt Kommune:

Vi vil:

- Formindske klimapåvirkninger og forbedre miljøforhold
- Følge lovgivningen og overholde overordnede beslutninger
- Gå i dialog med leverandører
- Fortælle om vores indsats for klimaet og miljøet
- Uddanne og træne medarbejderne til at arbejde klima- og miljørigtigt.

Væsentlige miljøpåvirkninger

Aktiviteterne i Vej & Park giver anledning til mange forskellige miljøpåvirkninger. I projektet er de væsentligste miljøpåvirkninger blevet udpeget med henblik på at sætte fokus i den videre indsats.

Udpegningen er sket ud fra en samlet vurdering af kriterier omkring klimapåvirkning, ressourceforbrug, forureningsgrad, myndighedskrav, økonomi, interessenter og medarbejdere. Gruppen har udvalgt følgende fem områder med væsentlige miljøpåvirkninger:

- Ressourceforbrug i bygninger (el, vand og varme)
- Brændstofforbrug i egen drift
- Saltforbrug i vintertjenesten
- Gift og kunstgødning i de grønne områder
- Kemikalier i værksteder

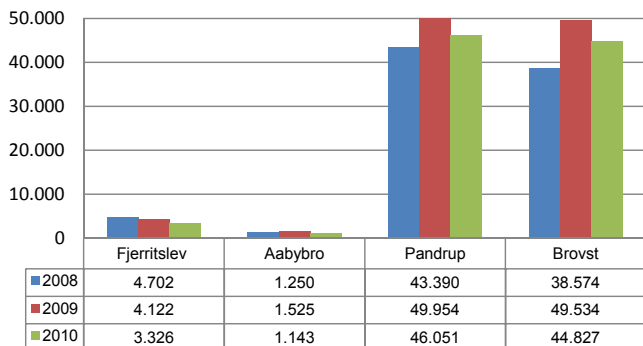
Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Ressourceforbrug i bygninger

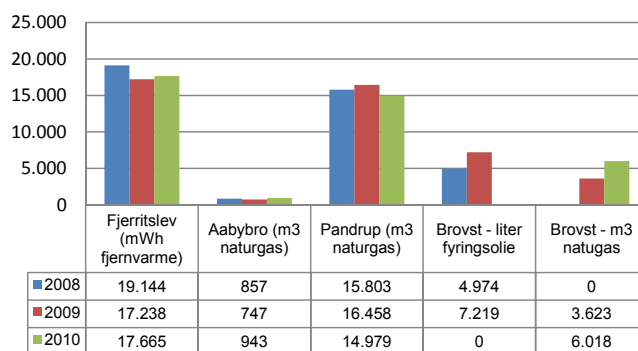
Vej & Parks samlede elforbrug i egne bygninger svinger en del med ca. 87.900 kWh i 2008, 105.100 kWh i 2009 og 95.300 kWh i 2010. Dette understreger behovet for et fortsat fokus på området. Elforbruget bidrager væsentligt til klimabelastningen

Elforbrug i kWh for de fire materielgårde 2008-2010

Vej & Park har flere opvarmningsformer, der bidrager forskelligt til klimabelastningen. I 2009 fik materielgården i Brovst omlagt fra oliefyr til naturgas, hvilket bidrager til en lavere klimabelastning. Det samlede forbrug af naturgas er på den baggrund steget fra ca. 16.700 m³ i 2008 til ca. 21.900 m³ i 2010. På materielgården i Fjerritslev er fjernvarmeforbrugene faldet i forhold til 2008. Der er ikke korrigeret

Varmeforbrug for de fire materielgårde 2008 til 2010

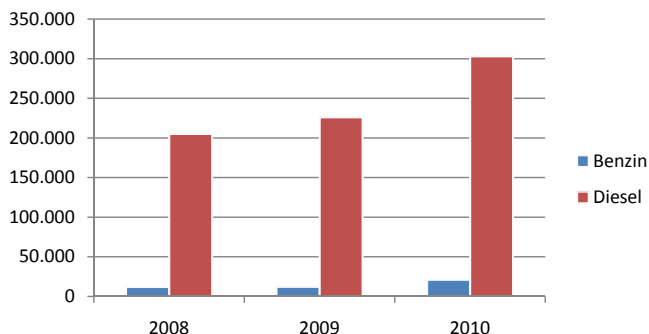
Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Brændstofforbrug

Vej og Parks brændstofforbrug i egen drift er steget markant fra 2008 til 2010, hvilket primært kan tilskrives øget kørsel i vintertjeneste i forbindelse med en hård vinter. Heri indgår ikke eksterne transportørers ydelser.

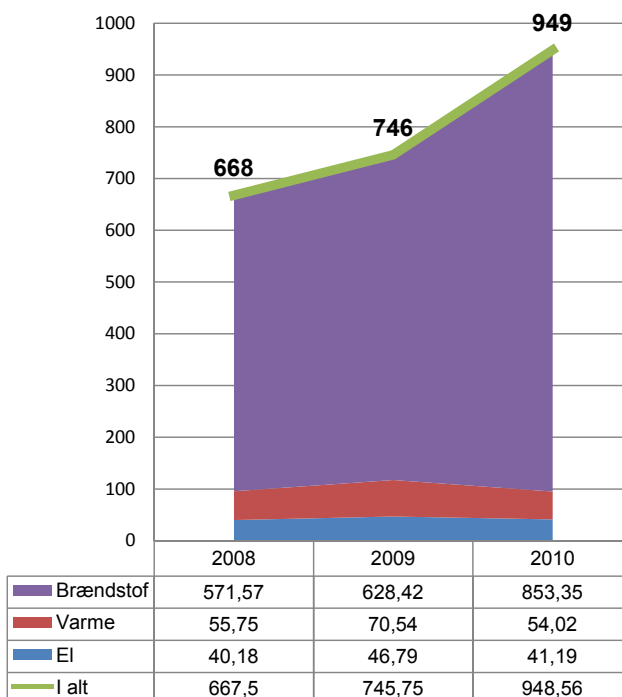
Brændstofforbrug i liter for Vej og Park 2008-2010

CO₂ udledning fra brændstof, el og varme

Den samlede CO₂-udledning fra brændstofforbruget i egen drift er steget på baggrund af den øgede kørsel. I 2009 udgjorde kørsel under Vej og Park omkring 9 % af de samlede CO₂-udledninger. Dermed er det en af de mere markante klimabelastende aktiviteter i kommunen. Den samlede CO₂-udledning fra el- og varmeforbruget på materielgårdene ligger i 2010 på niveau med forbruget i 2008 efter en markant stigning i 2009. Omlægningen fra oliefyrtil naturgas har medvirket til at holde udledningen nede i 2010. Materielgårdenes CO₂-udledning fra el og varme bidrager med knap 2 % af den samlede udledning.

CO₂ udledning i tons pr. år for Vej & Park 2008-2010

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Vandforbrug

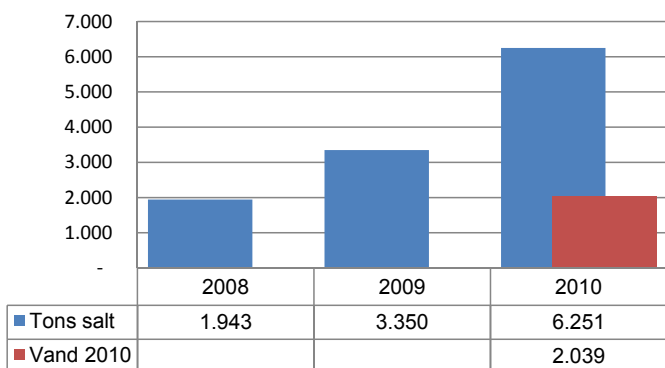
Vandforbruget er steget fra 2465 m³ til 2617 m³ fra 2008 til 2010. Vandforbruget til saltning i vintertjenesten udgør en væsentlig andel - 2.039 m³ i 2010.

En stor del af variationen i vandforbrug kan tilskrives det varierende behov for saltlage. Vandforbruget til saltning er opgjort særskilt fra 2010, da vandforbruget hertil er fritaget for vandafledningsafgifter.

Saltforbrug i vintertjenesten

Saltforbruget er steget markant i 2010, hvilket primært kan tilskrives en hård vinter. Der bruges en del vand til saltlagen, men miljømæssigt set er det en fordel at bruge saltlage frem for tørsalt, da det giver et mindre saltforbrug.

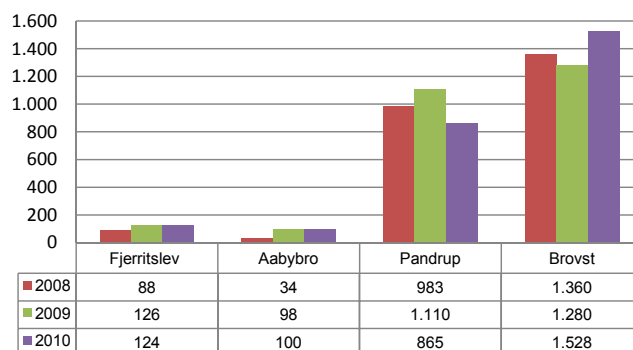
Salt og vandforbrug i vintertjenesten 2008-2010 - salt i tons & vand i m³

Kemikalier i værksteder

Der anvendes en række forskellige olier og kemikalier i tilknytning til værkstederne. Det arbejdes løbende med miljøvenligt indkøb, brug og bortskaffelse af olie og kemikalier. Der er nu påbegyndt registreringer af forbruget på området.

Vandforbrug i m³ for de fire materielgårde 2008-2010

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

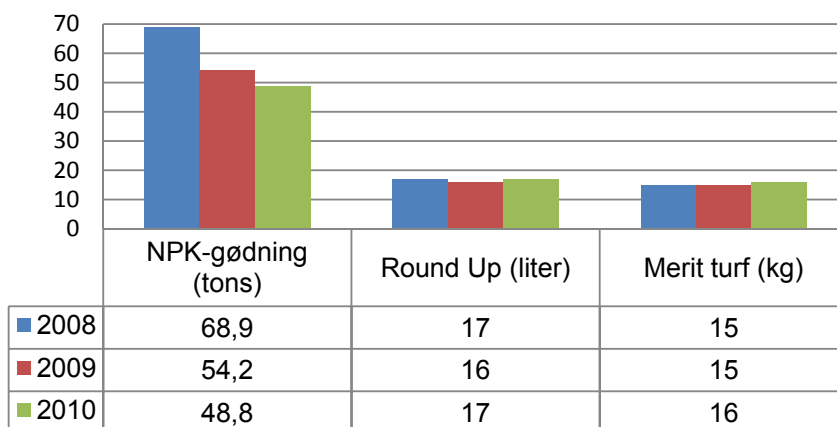
Gift og kunstgødning i de grønne områder

Forbruget af kunstgødning er faldet jævnt fra 2008 til 2010 fra 69 tons til 49 tons. Det skyldes, at indkøbet af kunstgødning til brug ved bl.a. institutioner og andre grønne områder i kommunen er sparet væk. Endvidere er antallet af gødninger af boldbaner reduceret fra 5 til 4 gange

Der bruges begrænsede mængder af Round Up i forbindelse med bekæmpelse af Bjørneklo. Ukrudtsbekæmpelsen foregår generelt ved en udbredt anvendelse af gasbrændere.

Der bruges relativt små mængder af Merit Turf, der er et insekticid udviklet til bekæmpelse af gåsebillere og stankelbenslarver. Stoffet anvendes kun på boldbaner.

Kunstgødning, Round Up og Merit Turf 2008-2010

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Miljømålsætninger

Vej og Park har opstillet og prioriteret en række miljømålsætninger med udgangspunkt i de væsentligste miljøpåvirkninger og miljøpolitikken. Miljømålsætninger fremgår herunder i prioriteret rækkefølge:

1. Reducere ressourceforbruget (el, varme og vand) i egne bygninger
2. Holde fokus på brændstofforbrug i egen drift og reducere med 5 % i 2012 og 5 % 2013, hvis økonomisk muligt
3. Holde fokus på miljørigtigt indkøb og brug af kemikalier i værksteder
4. Holde fokus på og om muligt minimere saltforbruget i vintertjenesten
5. Minimere brugen af gift i de grønne områder og undlade brug ved almene indvindingsboringer
6. Minimere brugen af kunstgødning

Miljøhandleplan

Projektgruppen har udarbejdet en bruttoliste med 24 forskellige projektforslag/løsninger med udgangspunkt i miljøpolitikken, miljømålsætningerne og de væsentligste miljøpåvirkninger. Forslagene er efterfølgende blevet diskuteret og prioriteret i ledelsen for Vej og Park, som har udpeget 8 projektforslag, der udgør handleplanen for Vej og Park i 2012.

De øvrige projektforslag vil kunne indgå i efterfølgende handleplaner.

Alle projektforslag er kort beskrevet i oversigtskemaer samlet under 6 temaer, der udspringer af de opstillede miljømålsætninger og væsentlige miljøpåvirkninger.

Hertil kommer et tema omkring tværgående initiativer omkring praktisk miljøledelse. De prioriterede projekter for 2012 er markeret med gult på de næste sider.

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Ressourceforbrug i egne bygninger

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Energigennemgang af materielgårde	Reducere forbruget af vand, varme og el	Energirådgiver gennemgår bygninger på materielgårdene med henblik på opstilling af løsningsforslag	Inden udgangen af 2012	Rådgivning tilbydes gratis
Energieffektiv drift af udstyr	Reducere forbruget af el	Tidsur på kompressorer m.v.		Tjener sig selv ind på kort sigt
Elbesparelser på lys	Reducere forbruget af el	Lysøler for automatisk tænd/sluk efter behov for lys mv.		Tjener sig selv ind på kort sigt
Fokus på varmekonsum	Reducere forbruget af varme	Lukke radiatorer om sommeren m.v.		Omkostningsfrit

Brændstofforbrug i egen drift

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Nye brændselsøkonomiske maskiner	Reducere forbruget af brændstof	Indkøb af nye og mere brændselsøkonomiske maskiner	Ved den løbende udskiftning af maskinparken	Usikkert – evt. omkostningsfrit
Revurdering af behov og opgaver	Reducere forbruget af brændstof	Opstilling af forslag til nye plejeplaner eller former for vejvedligehold. Fokus på ændrede metoder/rutiner, mellemdepoter for maskiner og materiel m.v.	Inden midsommer 2012	Indgår i de almindelige driftsopgaver
Kurser i køreteknik	Reducere forbruget af brændstof	Alle kørende medarbejdere undervises i køreteknik ved baneøvelser + teori. De chauffører, som forbruger mest, sendes på kursus først.	Løbende proces med ca. 20 personer om året i 3 dage	Årlig udgift på ca. 5.000 x 20 = 100.000 kr.
Start/stop - funktioner på maskinerne	Reducere forbruget af brændstof	Indkøb af nye maskiner, som har start/stop anordninger	Ved den løbende udskiftning af maskinparken	Usikkert – evt. omkostningsfrit
Skifte til andre drivmidler	Reducere forbruget af brændstof	Indkøring af nye brændsler, som f.eks. biodiesel (der reducerer brugen af fossilt brændstof). Der er opnået en andel på 7 % fra 1. juni 2011	Løbende	Usikkert – evt. omkostningsfrit
Analyse og registrering af forbrug på maskiner	Reducere forbruget af brændstof	Analyse af timetal, maskinnumre og brændstofforbrug på tankanlæg via registrering på hver maskine (som allerede sker)	Igangsættes på sigt og derefter løbende proces	Indgår i de almindelige driftsopgaver

Kemikalier i værksteder

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Automatisk vurdering af miljøeffekter ved valg af nye hjælpestoffer	Fokus på miljøvenlige indkøb og brug af kemikalier	Systematisk undersøgelse af miljøeffekter ud fra faste check-punkter. Udarbejde simpel checkliste til brug for indkøbere og maskinførere.	Inden udgangen af 2011	Indgår i de almindelige driftsopgaver
Vurdering af arbejdsmiljøeffekter ved brug af miljøfarlige stoffer	Fokus på miljøvenlige indkøb og brug af kemikalier	Systematisk undersøgelse af arbejdsmiljøeffekter ud fra faste check-punkter. Udarbejde simpel checkliste til brug for indkøbere og maskinførere.		Indgår i de almindelige driftsopgaver
Automatisk doseringsanlæg + viden om korrekt brug	Fokus på miljøvenlige indkøb og brug af kemikalier	Indføre automatiske doseringsnøgler hvor muligt! Opsætte brugsanvisning hvor det skønnes nødvendigt – eller ved opfordring herom.		Ca. 5.000 kr.

Tværgående initiativer - praktisk miljøledelse

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Kommunikation og kurser om miljø	Indførelse af praktisk miljøledelse	Løbende information i Vej & Park nyt. Opret ny rubrik med miljøledelse – med info om nye tiltag, resultater af analyser osv. Kurser om miljø i sammenhæng med driften af værksteder	Løbende	Indgår i de almindelige driftsopgaver

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Saltforbrug i vintertjenesten

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Saltsprederkursus til alle chauffører	Minimering af saltforbrug	Krav til miljøviden /-bevidsthed inden adgang til vintertjeneste hos både egne og private chauffører ved udbud til vintertjeneste	Næste udbud af vintertjeneste (2015)	Egne chauffører på AMU-kurser – ca. 75.000 kr.
Kalibrering af saltspredere	Minimering af saltforbrug	Løbende kalibrering af saltspredere på alle køretøjer. Nye driftsrutiner		
Vurdering / opfølgning på målinger fra "Vinterman"	Minimering af saltforbrug	På baggrund af registreringer (som allerede sker) analyseres indkommende timetal, chaufførnumre og saltforbrug og kørte kilometre		Indgår i de almindelige driftsopgaver
Forslag til ændrede prioriteringer for saltning	Minimering af saltforbrug	Indstille til politisk beslutning, at serviceniveauet sænkes på udvalgte strækninger (f.eks. undlade weekender og genopveje behov for saltning på mindre veje)		Indgår i de almindelige driftsopgaver
Vurdere mulighed for at erstatte salt med sand /grus	Minimering af saltforbrug	På baggrund af analyser / politisk beslutning vurderes alternativer til saltning.		Del af de almindelige ledelsesopgaver

Gift og kunstgødning i de grønne områder

Titel	Mål	Indhold	Tidsplan	Ressourcer / økonomi
Vurdering af brug af gift ved almene indvindingsområder	Undlade brug af gift ved almene indvindingsområder	Vurdering af om stop for brug af gift kan udvides til alle almene indvindingsområder. Aktiviteter i følsomme områder vurderes på baggrund af analyser (som allerede findes)		Del af de almindelige ledelsesopgaver
Løbende registrering af giftforbruget	Minimere forbruget af gift	Systematisk registrering af forbrug og dosering ud fra faste check-punkter. Udarbejde simpel checkliste til brug for gartnere.		Del af de almindelige driftsopgaver
Kurser i ikke-kemisk ukrudtbekæmpelse	Minimere forbruget af gift			Gartnere på AMU-kurser – ukendt
Revurdere behovet for kunstgødning af kommunale arealer generelt	Minimere forbruget af kunstgødning	På baggrund af analyser (som allerede findes) vurdere gødningsbehov på kommunale arealer.		Del af de almindelige ledelsesopgaver
Øge anvendelse af naturgødning	Minimere forbruget af kunstgødning	Vurdere muligheder og begrænsning ved øget brug af naturgødning.		Del af de almindelige ledelsesopgaver

Klima- og miljøreddegørelse for Vej & Park

Praktisk miljøledelse fremover

Vej & Park har i workshopforløbet arbejdet med den fortsatte styring og ledelse af miljø- og klimaarbejdet. Blandt de vigtige fremadrettede resultater fra 2011 er:

- Vej og Park har fået overblik over egne miljøforhold og har opdateret relevante godkendelse og tilladelser
- Vej & Park er oprettet i energistyringsprogrammet "Min Energi" og vil fremover anvende programmet til indtastning og opfølgning på miljønøgletal
- Vej & Park har formuleret fremadrettede målsætninger og tilhørende handlingsplan på miljø- og klimaområdet
- Vej & Parks medarbejdere er blevet involveret i/informeret om klima- og miljøindsatsen via Vej & Park Nyt
- Vej & Park har samlet dokumentation klima og miljø samt praktisk miljøledelse i en Miljømappe

I forlængelse heraf er der nedsat en fast arbejdsgruppe, der vil udvikle og forankre det videre arbejde med praktisk miljøledelse i Vej & Park.

Dette sker i samspil med ledelsen, der har det overordnede ansvar for miljø- og klimaindsatsen i organisationen.

Arbejdsgruppen vil blandt andet arbejde med:

- Udvikling af miljønøgletal
- Udvikling og opfølgning på projekter i miljøhandlingsplan
- Formidling overfor medarbejdere og kommunalbestyrelsen, herunder den årlige klima- og miljøreddegørelse.
- Fortsat udvikling af miljømappe og dokumentation af praktisk miljøledelse

